

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος 11

Κεφάλαιο 1. Γενικό-Εισαγωγικό Μέρος 13

Σχολές σκέψης στην ψυχολογία	14
Θέματα δεοντολογίας και μεθοδολογίας της ψυχολογίας	25
Τομείς της ψυχολογίας	27
Προοπτικές στην ψυχολογία	32
Ανακεφαλαίωση	38

Κεφάλαιο 2. Μέθοδοι και Δεοντολογία της Ψυχολογίας 41

Εγκυρότητα, αξιοπιστία και γενίκευση	42
Μέθοδοι μελέτης στην ψυχολογία	44
Θέματα δεοντολογίας στην ψυχολογία	61
Ανακεφαλαίωση	79

Κεφάλαιο 3. Αίσθηση και Μηχανισμοί του Εγκεφάλου 81

Αίσθηση.....	82
Μελέτη του εγκεφάλου	111
Κλινική νευροψυχολογία.....	123
Ανακεφαλαίωση	141

Κεφάλαιο 4. Αντίληψη 143

Αντιληπτική οργάνωση.....	144
Εξήγηση της αντίληψης	152

Προσοχή	178
Ανακεφαλαίωση	198
Κεφάλαιο 5. Μνήμη	201
Οι δύο παραδόσεις στην έρευνα της μνήμης	202
Χαρακτηριστικά της μνήμης	202
Η μνήμη ως ενεργητική διαδικασία.....	209
Θεωρίες λήθης.....	218
Μοντέλα μνήμης	229
Η μνήμη στην καθημερινή ζωή.....	243
Ανακεφαλαίωση	248
Κεφάλαιο 6. Γλώσσα και Γλωσσική Κατάρτιση	249
Συζητήσεις	250
Γλώσσα και σκέψη	253
Κοινωνικές πλευρές στη χρήση της γλώσσας	264
Δεξιότητες ανάγνωσης	273
Διαταραχές της ανάγνωσης.....	283
Ανακεφαλαίωση	290
Κεφάλαιο 7. Σκέψη και Αναπαράσταση	293
Αναπαράσταση	294
Σκέψη και λύση προβλημάτων	319
Λήψη αποφάσεων	330
Υπολογιστικά μοντέλα σκέψης	340
Ανακεφαλαίωση	351
Κεφάλαιο 8. Νοημοσύνη	353
Πολιτικά θέματα στη θεωρία της ευφυΐας	354
Η ανάπτυξη της μέτρησης της νοημοσύνης	357
Θεωρίες για τη νοημοσύνη	396
Ανακεφαλαίωση	407
Βιβλιογραφία	409

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εισαγωγικά βιβλία ψυχολογίας κυκλοφόρησαν και κυκλοφορούν συνεχώς σε όλες τις χώρες που έχουν αναπτυγμένη την ψυχολογική επιστήμη. Βιβλία αυτού του τύπου δίνουν το στίγμα της ψυχολογικής γνώσης κατά την εποχή που εκδίδονται, τι είναι αποδεδειγμένο και γενικώς παραδεκτό αλλά και ποιες πρόοδοι έχουν γίνει, ποιες μεταβολές έχουν συντελεστεί, και ποια είναι τα θέματα που απασχολούν τους ερευνητές και δεν έχουν επιλυθεί ακόμη. Έτσι τα εισαγωγικά βιβλία είναι πάντα επίκαιρα και αναγκαία βιοηθήματα όχι μόνο για αυτούς που θέλουν να μάθουν τι είναι η ψυχολογία και τι έχει να πει στο σύγχρονο πεδίο των επιστημών, αλλά και για τους ίδιους τους ψυχολόγους. Με ένα τέτοιο βιβλίο ανανεώνουν τη γνώση τους και βλέπουν την ειδικότητά τους στην προοπτική όλης της επιστήμης τους αλλά και υπό το φως των νέων δεδομένων και παραδοχών.

Το βιβλίο της N. Hayes *Εισαγωγή στην Ψυχολογία* είναι ένα τολμηρό εγχείρημα που αποσκοπεί να συνοψίσει τη γνώση των δεκαετιών του 1980 και 1990 σε όλους τους βασικούς τομείς της ψυχολογίας. Το βιβλίο αυτό προσφέρεται στο ελληνικό κοινό μεταφρασμένο υπό μορφή τόμων.

Ο πρώτος τόμος καλύπτει μεθοδολογικά και δεοντολογικά θέματα αλλά και τις λειτουργίες που μελετά η γνωστική ψυχολογία. Πραγματεύεται θέματα όπως η αντίληψη, η μνήμη, η αναπαράσταση, η γλώσσα, η νοημοσύνη, καθώς και τις σχέσεις εγκεφάλου και αισθήσεων, και εγκεφάλου και γνώσης. Ο τόμος αυτός, με άλλα λόγια, παρουσιάζει βασική ψυχολογική γνώση στον τομέα των γνωστικών λειτουργιών. Προεκτάσεις και εφαρμογές της γνώσης αυτής βρίσκει κανείς στους άλλους τομείς της ψυχολογίας όπως ο αναπτυξιακός, ο κοινωνικός, ο κλινικός και άλλοι.

Βεβαίως, η ανάπτυξη της γνώσης σε ό,τι αφορά τις γνωστικές λειτουρ-

γίες είναι τέτοια, ώστε οι έννοιες που χρησιμοποιούνται πλέον είναι πολύ εξειδικευμένες και τεχνικές. Αν περιμένει, λοιπόν, κανείς να διαβάσει ένα κείμενο που να αναπαράγει έννοιες της καθημερινής ζωής και του «κοινού vous», θα απογοητευθεί. Για τον αναγνώστη, όμως, ο οποίος είναι έτοιμος να δεχθεί ότι η ψυχολογία είναι μια επιστήμη με το δικό της αντικείμενο, μέθοδο και έννοιες, η οποία προχωρεί δημιουργώντας θεωρίες και υποθέσεις, τις οποίες στη συνέχεια ελέγχει και αμφισβήτει προκειμένου να ανακαλύψει αυτό που πραγματικά ισχύει, το βιβλίο αυτό ανοίγει ορίζοντες. Μέσα από παραδείγματα, έρευνες και αντιπαράθεση απόψεων αποκαλύπτει, εμπρός στα μάτια του αναγνώστη, τον κόσμο της ψυχολογικής επιστήμης, την ποικιλία των φαινομένων που μελετά, την πολυμορφία των προσεγγίσεων αλλά και τη διαλεκτική στην ανάπτυξη της γνώσης. Αυτά τα στοιχεία ακριβώς το κάνουν ένα ενδιαφέρον κείμενο ακόμη και για αυτούς που είναι γνώστες του αντικειμένου.

Για τους μη ειδήμονες είναι ένα κείμενο που εισάγει και επεξηγεί με επάρκεια τις ψυχολογικές έννοιες. Δίνει, με εύλογα παραδείγματα και προσωπική οπτική, την ιστορία και ανάπτυξη των ιδεών και μια πραγματικά ολοκληρωμένη εικόνα της υπάρχουσας γνώσης. Για όσους αποφασίσουν να συνεχίσουν και να αποκτήσουν περισσότερη και βαθύτερη γνώση, το βιβλίο αυτό προσφέρει ένα στέρεο υπόβαθρο πάνω στο οποίο μπορούν να κτίσουν αυτό που θέλουν.

Η μετάφραση του κειμένου και η απόδοση στα ελληνικά όρων που χρησιμοποιήθηκαν σε μια άλλη γλώσσα δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Για το λόγο αυτό, ως επιμελήτρια του τόμου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους δύο μεταφραστές του, το Γιώργο Σπανούδη και την Κυριακή Σύρμαλη, για την εξαιρετική δουλειά την οποία έκαναν. Εύχομαι πραγματικά το βιβλίο αυτό να προσφέρει και στο αναγνωστικό κοινό την ίδια ικανοποίηση και ενδιαφέρον που έδωσε σε εμάς όταν το μεταφράζαμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΕΥΚΛΕΙΔΗ
Καθηγήτρια Γνωστικής Ψυχολογίας